

Міністерство освіти і досліджень Республіки Молдова
Агентство з курикулуму та оцінювання

РЕСПУБЛІКАНСЬКА ОЛІМПІАДА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ – 2023

11 КЛАС

Прочитайте уважно уривок з повісті О. Кобилянської «Земля» і виконайте завдання.

...Пішов за кіллям у ліс, аби полагодити плотище для телят. Той ліс нещасливий! І се було чуже добро, за яким він пішов. Он те нещасне теля потягнуло за собою таке страшне нещастя. Якби було не загигло, було би до того не прийшло... Йому й до голови не було би заходити в той тяжкий ліс... Він похитав у розпуці обома руками голову, але очі оставалися у нього сухі. А він усе так любив сей ліс, все його тягнуло до нього, мов додому, аж доки його не затягнуло. Навік-віки не затягнуло...

Тут щось мов освободилося з якихось оков, мов виступило цілковито на волю. Всі присутні жінки заплакали вголос, а Івоніка вдарив головою до постелі, мов молотком. Він немов мову втратив.

— У Михайла знов кров! — запищала Марія.

— Його кров кличе мене! — кликнула Анна. Похилилася над ним, дико витріщивши очі, і замовкла.

— Капає... капає кров... — прошептала, — віджила, коли мене твоя мати собакою обізвала... І повалилася без пам'яті на нього...

Одна свічка, що горіла в головах умерлого, впала, покотилася саме до ніг Сави і тут загасла. Івоніка заважив се. Підняв свічку, запалив наново й поставив на місці. Відтак вийшов надвір і ймився за голову... Він дожив чогось страшного, чогось, що, відай, не мало понад собою страшнішого на землі.

Місяць зійшов велично й спокійно і освічував далекі пусті поля, що кожне стебельце і кожний голий корчик виднівся виразно.

Неповоротно й боязливо поволоклася тінь за Івонікою, якого тягнуло в самоту і який, плентаючися, мов блудний, між стогами... був би найрадше в землю зарився. Раз коло нього... а раз за ним простягалася, маячила в різних формах тінь і держалася цілко п'ят старого чоловіка. Нараз скорчилася блискавкою вдвоє, начеб хотіла в слідуючій хвилі скочити йому на плечі і вдусити його, але він уже й сам лежав на колінах.

І справді. Він кинувся до землі, знявши руки вгору, і почав молитися й бити поклони. Лежав хрестом на землі, не ворушачися. Не міг відірватися від сього думками. Що Сава наробив! Що наробив! І чому йому таке зробив? Такому доброму, молодому, надії його! Він же був у нього всім, цілою надією, і він загнав його в землю. Він не молився словами.

А Марія стала, як божевільна. І як виглядає! Най бог боронить. Без рушника на голові. Здається, не знала, що не мала рушника на голові.

— Нещастя відвернуло в неї і очі, як вступило хати. Воно вже було тут, а як приближалася, вона стратила пам'ять. Казали, що спішила докінчити якусь роботу.

— Адить, адить... тепер уведять Анну до хати!

— Увійшла. Що з неї буде?..

— Скільки-то разів розпитували в неї, з ким вона сходилася, на кого має гадку, а вона мовчала, як німа.

— Так уже хотіло її горе. З самого початку так хотіло. А тепер най Господу Богу подякує, як житиме. Що гадаєте, — їй вийде оце все на добре? Відай, її милий покличе її за собою. Як її виводила з хати, то її хустка зачепилася за клямку і задержала її, а як відчепила її, то хустка поволіклася за нею, мов хоругва...

№	Завдання	Оцінювання	
1.	Спираючись на текст, дайте відповіді на питання одним складним реченням.		
	А. Які події зображено в уривку? _____	L	L
	_____	0	0
	_____	1	1
	_____	2	2
	_____	3	3
	Б. Що засвідчують душевні переживання героїв повісті? _____	L	L
	_____	0	0
	_____	1	1
	_____	2	2
	_____	3	3
	В. Завдяки чому Ольга Кобилянська досягає психологічної виразності твору? _____	L	L
	_____	0	0
	_____	1	1
	_____	2	2
_____	3	3	
2.	Визначте головні проблеми твору. Правильні відповіді обведіть кружечком.		
	А. Влада землі над людиною.	L	L
	Б. Гріх і святість.	0	0
	В. Економічна хвиля еміграції.	1	1
	Г. Злочин і спокута.	2	2
	Ґ. Сумлінна праця на землі як священний моральний обов'язок, єдиний засіб і виправдання буття селянина.	3	3
	Д. Соціальна проблема масового зубожіння селян, що привело до виїзду за океан.		

3.	<p><i>Запишіть словосполучення, замінивши виділені слова синонімами з тексту.</i></p> <p>Відремонтувати плотище – _____</p> <p>Жінки заголосили – _____</p> <p>Широко розкриваючи очі – _____</p> <p>Взявся за голову – _____</p>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4.	<p><i>Знайдіть у прочитаному уривку три символічні художні деталі прокоментуйте їх.</i></p> <p>1. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2
5.	<p><i>Запишіть цифри словами.</i></p> <p>1. Уперше зворотній бік Місяця було сфотографовано в жовтні 1959 _____ року.</p> <p>_____ року.</p> <p>2. 341 _____</p> <p>_____</p> <p>родиною було відвідано лекції шкільного психолога.</p> <p>3. Із 207 _____</p> <p>_____</p> <p>студентів вибрали для нагороди лише 16 _____.</p>	L 0 1 L 0 1 L 0 1 2	L 0 1 L 0 1 L 0 1 2

6.	<p>Запишіть словосполучення в орудному відмінку.</p> <p>1. Сучасна молодь – _____ .</p> <p>2. Справжнє кохання – _____ .</p> <p>3. Батькова земля – _____ .</p> <p>4. Гарне ім'я – _____ .</p>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
7.	<p>Розкрийте значення фразеологізму «кури не клюють», увівши його в речення.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Доберіть до нього синонімічний фразеологізм.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 L 0 1	L 0 1 L 0 1
8.	<p>Відредагуйте речення.</p> <p>1. Вивчаючи українську літературу в ліцеї, мою увагу перше привернула повість Ольги Кобилянської «Земля».</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. Концерт, який підготували учні 11 класу, продовжувався майже півтора часа.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3. Три книгозбірники читального зала – основне багатство нашої бібліотеки.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2
9.	<p>Вставте, де потрібно, пропущені розділові знаки.</p> <p>Аналізуючи, осмислюючи життєвий і творчий шлях Ольги Кобилянської, ведучи мову про значимість цієї видатної особистості для її сучасників та й для нас, нині суцільно доречно і таки необхідно скористатися словами самої письменниці з автобіографії “Одна праця, одне перо бо власне моє я зробило мене тим, чим я є робітницею свого народу”. У тій самій автобіографії занотувала, мовби сповідалася: “Я писала, коли любила писала, коли терпіла, писала, коли не находила вдоволення знадвору бажань своїх особистих, коли бачила кривду заподіяну так людям як звірятам,</p>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8

	<p>цвітам і птахам, писала, коли переймалася великими ідеями про визволення жінки ідеєю патріотизму, який зміцняла в мене Леся Українка”.</p> <p style="text-align: right;"><i>(За Ф. Погребняком)</i></p>		
10.	<p>На місці крапок вставте, де потрібно, пропущені літери, апостроф, розкрийте дужки.</p> <p>Ольгу Кобилянську називали гірською орлиц...ю за горде серце, пишною трояндою в саду української літератури — за яскраву метафоричність художн...го бачення. Сама ж письменниця називала себе скромно і просто — „робітницею свого народу”, бо (по)над _____ 55 років свого життя віддала літературі.</p> <p>З іменем О. Кобилянської в українській прозі пов...язане опрацювання нової теми — долі освіченої дівчини, яка не може змиритися з бездуховніст...ю міщанського с...редовища. Кожен твір письменниці вражав поетичністю, витонченістю й гл...биною зображення характерів, особливо жіночих. За це дослідники літератури називають її твори енци...клопедією жіночої душі.</p> <p><i>(За Валентиною Колодяжною)</i></p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p>
11.	<p>Визначте художні засоби, які використано в уривку.</p> <p>А. Хустка поволіклася, мов хоругва.</p> <p>Б. Тяжкий ліс.</p> <p>В. Нещастя відвернуло в неї і очі.</p> <p>Г. Що з неї буде?..</p> <p>1. Епітет – _____; 2. Порівняння – _____; 3. Метафора – _____;</p> <p>4. Риторичне питання – _____. 5. Алгоритм – _____.</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p>
12.	<p>У народі кажуть: «Земля дає все і забирає все». Проілюструйте цей афоризм, спираючись на повість О. Кобилянської «Земля». Наведіть 3 аргументи. Відповідь оформіть у вигляді зв'язного висловлювання (5-6 речень).</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p>

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		
13.	<p><i>Напишіть твір-міркування на тему: «Необхідність жити в гармонії з собою та з іншими потребує прощання і любові до ближнього» (10-12 речень). На користь Ваших роздумів наведіть три аргументи.</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 L 0 1 2 3	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 L 0 1 2 3

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		
14.	<p><i>Опишіть український віночок, пояснюючи символи та значення квітів. Відповідь оформіть у вигляді 5-ти поширених речень.</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
15.	<p><i>Розкажіть про 5 відомих вам обрядів, ритуалів і традицій весняного календарного циклу українського народу (5 речень).</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		
--	---	--	--

90 б. за тестові завдання + за загальну грамотність **10 б.** (10/9/8/7/6/5/4)

Усього: 100 б.

Кількість балів _____

Члени комісії:

1. _____

2. _____